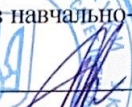


МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

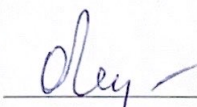
«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з навчально-методичної роботи

Каріна НЕМАШКАЛО

Соціальна та економічна історія України
робоча програма навчальної дисципліни

Галузь знань	28 Публічне управління та адміністрування
Спеціальність	281 Публічне управління та адміністрування
Освітній рівень	перший (бакалаврський)
Освітня програма	Публічне управління

Статус дисципліни	обов'язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання	Українська

Завідувач кафедри
українознавства і мовної підготовки
іноземних громадян

 Ольга ЧЕРЕМСЬКА

Харків
2021

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри *українознавства і мовної підготовки іноземних громадян*
Протокол № 1 від 30.08.2021 р.

Розробники:

Баличева Л. В., канд. іст. наук, доцент кафедри українознавства і мовної підготовки іноземних громадян,

Добрунова Л. Е., канд. іст. наук, доцент кафедри українознавства і мовної підготовки іноземних громадян,

Мацюцький В. М., ст. викладач кафедри українознавства і мовної підготовки іноземних громадян,

Свинаренко Н. О., канд. іст. наук, доцент кафедри українознавства і мовної підготовки іноземних громадян.

**Лист оновлення та перезатвердження
робочої програми навчальної дисципліни**

Навчальний рік	Дата засідання кафедри – розробника РП-НД	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри

Анотація навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Соціальна та економічна історія України» є обов'язковою для здобувачів першого (бакалаврського) рівня спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування».

Програму навчальної дисципліни укладено з урахуванням вимог стандартів вищої освіти для здобувачів спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» першого (бакалаврського) рівня.

Метою викладання навчальної дисципліни є формування цілісного уявлення про соціальну та економічну історію України, її специфіку у період від найдавніших часів до сьогодення, набуття компетентностей, що сприяють соціальній стійкості й мобільності випускника на ринку праці.

Програма навчальної дисципліни передбачає навчання у формі лекцій, семінарських занять і самостійної роботи здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

Підвищенню ефективності вивчення навчальної дисципліни має сприяти використання сайту персональних навчальних систем ХНЕУ ім. С. Кузнеця.

Характеристика навчальної дисципліни

Курс	1
Семестр	1, 2
Кількість кредитів ECTS	4
Форма підсумкового контролю	Залік

Структурно-логічна схема вивчення дисципліни

Пререквізити	Постреквізити
Базові знання з предметів середньої освіти	Усі наступні навчальні дисципліни

Компетентності та результати навчання за дисципліною

Компетентності	Результати навчання
ЗК 1. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями. ЗК 3. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. ЗК 10. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. СК 3. Здатність забезпечувати дотримання нормативно-правових та морально-етичних норм поведінки.	ПРН 1. Використовувати базові знання з історичних, культурних, політичних, соціальних, економічних засад розвитку суспільства.

Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Соціально-економічний розвиток українських земель у період від найдавніших часів до кінця XIX ст.

Тема 1. *Господарство й суспільство українських земель у період від найдавніших часів до кінця IX ст.*

Тема 2. *Соціально-економічне життя на українських землях наприкінці IX – у першій половині XIV ст.*

Тема 3. *Соціально-економічне становище українських земель у складі Великого князівства Литовського, Королівства Польського та інших держав (середина XIV – середина XVII ст.)*

Тема 4. *Соціально-економічне становище українських земель у період від середини XVII – до кінця XVIII ст.*

Тема 5. *Українські землі у складі Російської та Австрійської імперій наприкінці XVIII – у першій половині XIX ст.*

Тема 6. *Українські землі у складі Російської та Австро-Угорської імперій у другій половині XIX ст.*

Змістовий модуль 2. Соціально-економічний розвиток українських земель у XX – на початку XXI ст.

Тема 7. *Україна на початку XX ст.*

Тема 8. *Українські землі у період Національно-демократичної революції 1917–1921 рр.*

Тема 9. *Українські землі в міжвоєнний період (1921–1939 рр.)*

Тема 10. *Україна під час Другої світової війни (1939–1945 рр.)*

Тема 11. *УРСР у 1945–1991 рр.*

Тема 12. *Україна в 1991-му – 2020-х роках*

Перелік тем лекцій та семінарських занять, а також питань та завдань до самостійної роботи наведено у таблиці «Рейтинг-план навчальної дисципліни».

Методи навчання та викладання

У ході викладання дисципліни викладачем застосовуються пояснювально-ілюстративний (теми 1, 3, 4, 11), стимулюючо-пошуковий (теми 7, 8, 10, 11), проблемно-пошуковий (теми 2, 5, 6, 9, 12), дослідний (теми 11, 12) методи навчання. Як методи викладання, які направлені на активізацію та стимулювання навчально-пізнавальної діяльності здобувачів, застосовуються проблемні лекції (теми 2, 4), презентації (теми 5, 6, 7, 8), робота в малих групах (семінарські заняття 3, 4, 5, 6), семінари-дискусії (семінари 7, 8, 10, 11), есе-доповіді (семінари 5, 8, 9, 10), мозкові атаки (семінари 8,9).

Порядок оцінювання результатів навчання

Система оцінювання сформованих компетентностей у здобувачів урахує види занять (лекційні й семінарські заняття), а також виконання самостійної роботи. Оцінювання сформованих компетентностей у здобувачів здійснюється за накопичувальною 100-бальною системою:

поточний контроль, що здійснюється протягом семестру й оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 70 балів; за виконання інтерактивних завдань, участь у дискусіях та інші різновиди роботи на семінарських заняттях можна отримати 60 балів, за підготовку есе-доповіді – 10 балів);

модульний контроль, що проводиться у формі контрольної роботи й має на меті інтегровану оцінку результатів навчання здобувача після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини дисципліни – змістового модуля 1 (результат оцінюється в балах, максимальна кількість – 14 балів);

підсумковий контроль, що проводиться у формі контрольної роботи й має на меті перевірку розуміння здобувачем програмового матеріалу в цілому, логіки та зв'язків між змістовими модулями, темами тощо (результат оцінюється в балах, максимальна кількість – 16 балів).

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни розраховується з огляду на кількість балів, отриманих під час поточного, модульного й підсумкового контролю. Сумарний результат у балах за семестр становить: «60 і більше балів – зараховано», «59 і менше балів – не зараховано» та заноситься в залікову «Відомість обліку успішності» навчальної дисципліни.

Виставлення підсумкової оцінки здійснюється за шкалою, наведеною в таблиці «Шкала оцінювання: національна та ЄКТС».

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	Відмінно	Зараховано
82 – 89	B	Добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D	Задовільно	
60 – 63	E		
35 – 59	FX	Незадовільно	Незараховано

Форми оцінювання та розподіл балів наведено у таблиці «Рейтинг-план навчальної дисципліни».

Рейтинг-план навчальної дисципліни

Тема	Форми та види навчання		Форми оцінювання	Мак бал
Тема 1	ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Соціально-економічний розвиток українських земель у період від найдавніших часів до кінця XIX ст.			
	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Лекція «Господарство й суспільство українських земель у період від найдавніших часів до кінця IX ст.»		
	Семінар	Семінарське заняття з теми 1	Виконання інтерактивних завдань, обговорення питань теми	5
	<i>Самостійна робота</i>			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Опрацювання рекомендованої викладачем літератури та підготовка до дискусії		
Тема 2	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Лекція «Соціально-економічне життя на українських землях на-		

		прикінці IX – у першій половині XIV ст.»		
	Семінар	Семінарське заняття з теми 2	Виконання інтерактивних завдань, обговорення питань теми	5
	Самостійна робота			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Опрацювання рекомендованої викладачем літератури та підготовка до дискусії		
Тема 3	Аудиторна робота			
	Лекція	Лекція «Соціально-економічне становище українських земель у складі Великого князівства Литовського, Королівства Польського та інших держав (середина XIV – середина XVII ст.)»		
	Семінар	Семінарське заняття з теми 3	Виконання інтерактивних завдань, обговорення питань теми	5
	Самостійна робота			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Опрацювання рекомендованої викладачем літератури та підготовка до дискусії		
Тема 4	Аудиторна робота			
	Лекція	Лекція «Соціально-економічне становище українських земель у період від середини XVII – до кінця XVIII ст.»		
	Семінар	Семінарське заняття з теми 4	Виконання інтерактивних завдань, обговорення питань теми	5
	Самостійна робота			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Опрацювання рекомендованої викладачем літератури та підготовка до дискусії		
Тема 5	Аудиторна робота			
	Лекція	Лекція «Українські землі у складі Російської та Австрійської імперій наприкінці XVIII – у першій половині XIX ст.»		
	Семінар	Семінарське заняття з теми 5	Виконання інтерактивних завдань, обговорення питань	5

			теми	
Тема 6	Аудиторна робота			
	Лекція	Лекція «Українські землі у складі Російської та Австро-Угорської імперій у другій половині XIX с.»		
	Семінар	Семінарське заняття з теми 6	Виконання інтерактивних завдань, обговорення питань теми	5
			Контрольна робота	14
	Самостійна робота			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Опрацювання рекомендованої викладачем літератури та підготовка до дискусії та контрольної роботи		
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Соціально-економічний розвиток українських земель у XX – на початку XXI ст.				
Тема 7	Аудиторна робота			
	Лекція	Лекція «Україна на початку XX ст.»		
	Семінар	Семінарське заняття з теми 7	Виконання інтерактивних завдань, обговорення питань теми	5
	Самостійна робота			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Опрацювання рекомендованої викладачем літератури та підготовка до дискусії		
Тема 8	Аудиторна робота			
	Лекція	Лекція «Українські землі у період Національно-демократичної революції 1917–1921 рр.»		
	Семінар	Семінарське заняття з теми 8	Виконання інтерактивних завдань, обговорення питань теми	5
	Самостійна робота			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Опрацювання рекомендованої викладачем літератури та підготовка до дискусії		
Тема 9	Аудиторна робота			
	Лекція	Лекція «Українські землі в міжвоєнний період (1921–1939 рр.)»		
	Семінар	Семінарське заняття з теми 9	Виконання інтерактивних	5

			завдань, обговорення питань теми	
	Самостійна робота			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Опрацювання рекомендованої викладачем літератури та підготовка до дискусії		
Тема 10	Аудиторна робота			
	Лекція	Лекція «Україна під час Другої світової війни (1939–1945 рр.)»		
	Семінар	Семінарське заняття з теми 10	Виконання інтерактивних завдань, обговорення питань теми	5
	Самостійна робота			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Опрацювання рекомендованої викладачем літератури та підготовка до дискусії		
Тема 11	Аудиторна робота			
	Лекція	Лекція «УРСР у 1945–1991 рр.»		
	Семінар	Семінарське заняття з теми 11	Виконання інтерактивних завдань, обговорення питань теми	5
	Самостійна робота			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Опрацювання рекомендованої викладачем літератури та підготовка до дискусії та контрольної роботи		
Тема 12	Аудиторна робота			
	Лекція	Лекція «Україна в 1991-му – 2020 х роках»		
	Семінар	Семінарське заняття з теми 12	Виконання інтерактивних завдань, обговорення питань теми	5
			Виголошення есе-доповіді	10
			Контрольна робота	16
	Самостійна робота			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Опрацювання рекомендованої викладачем літератури та підготовка до дискусії та написання есе-доповіді.		
Загальна максимальна кількість балів за дисципліною				100

Рекомендована література

Основна

1. Економічна історія України : історико-економічне дослідження : в 2 т. / [ред. рада: В. М. Литвин (голова), Г. В. Боряк, В. М. Геєць та ін. ; відп. ред. В. А. Смолій ; авт. кол.: Т. А. Балабушевич, В. Д. Баран, В. К. Баран та ін.] ; НАН України, Ін-т історії України. – К. : Ніка-центр, 2011 – . – Т. 2. – 2011. – 608 с.
2. Соціальна та економічна історія України: від найдавніших часів до середини XVII ст. [Електронний ресурс] : навчальний посібник / Л. В.Баличева, Л. Е.Добрунова, В. М.Мацюцький, А. О.Пастушенко. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. – 125с.
3. Соціальна та економічна історія України: від середини XVII до початку XX ст. [Електронне видання] : навчальний посібник/ Л. В. Баличева, Л. Е. Добрунова, Н. Л. Шелкунова. – Харків : ХНЕУ ім. С.Кузнеця, 2020. – 166с.
4. Соціальна та економічна історія України : методичні рекомендації і завдання до самостійної роботи студентів усіх спеціальностей першого (бакалаврського) рівня / уклад. Л. В. Баличева, Л. Е. Добрунова, В. М. Мацюцький, А. О. Пастушенко. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2018. – 94 с.

Додаткова

5. Автушенко І. Б. Державна політика України щодо соціального захисту військовослужбовців та членів їх сімей (1991-2014 рр.). – Київ : Фірма «ІНКОС», 2019. – 415 с.
6. Боднарчук Т.Л. Протекціонізм в економічній історії України (XIX – початок XX ст.): монографія / Т.Л. Боднарчук ; НАН України, ДУ Ін-т екон. та прогноз. НАН України. – Київ : Наукова думка, 2017. – 282 с.
7. Гуржій О.І., Чухліб Т. В. Козацька Україна. Боротьба за державу (XVI-XVII). – Київ : АРІЙ, 2020. – 368 с.
8. Даниленко В.М., Смольницька М.К. Підручник з історії України: технологія творення. Досвід – 2019. (Аналітична доповідь). – Вінниця: ТОВ «Твори», 2020. – 76 с.
9. Драгомирецька Л.Р. Давня і середньовічна історія України: методичний супровід навчальної дисципліни. – Івано-Франківськ: ПНУ, 2020. – 125 с.
10. Історія первісного суспільства : підручник /В. В. Скирда, Б.А. Шрамко. – Харків : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2018. – 172 с.
11. Історія України : навчальний посібник / В. І. Танцюра, С.М. Куліш, О. О. Пересада. – Вид. 2-ге, випр. та доп. – Харків : ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2020. – 536 с.
12. Історія України : підручник / В.А. Качкан, В.М. Левандовський, О.Б. Величко та ін.- 2-ге вид. – Київ : ВСВ «Медицина», 2018. – 360 с.
13. Любичев М.В. Ранняя история днепро-донецкой лесостепи I–V веков (Ostrogothica–Serie: Bände, 2). В 2-х частях. Ч.1. – Харьков : "ЕстетПринт", 2019. – 268 с.
14. Марочко В. І. Йосип Сталін - фельдмаршал Голодомору / Національний музей Голодомору-геноциду, Інститут дослідження Голодомору. – Київ : Видавець Мельник М. Ю., 2020. – 104 с.
15. Марочко В. І., Мовчан О. М. 1932-1933. Хроніка Голодомору в Україні. – Київ : Кліо, 2020. – 296 с.

16. Мищик Ю. А., Бажан О.Г. Від трипільців до кіборгів: Коротка історія України. – Київ : ТОВ «Видавництво «КЛІО», 2020. – 688 с.

17. Проблеми історії та археології України: Матерали XI Всеукраїнської наукової конференції «Проблеми історії та археології України (Харків, 14-15 грудня 2018 р.). – Харків : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2018. – 48 с.

18. «Прошу не отказать...» : звернення до влади вчених-гуманітаріїв Харківського університету та членів їхніх родин на початку 1920-х років / укл. та вступ. стаття Ю.А. Кісельова. – Харків : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2021. –116 с.

19. Соціальна та економічна історія України : бібліографічний показник для студентів усіх спеціальностей першого (бакалаврського) рівня : [Електронне видання] / уклад. Л. В. Баличева, Л. Е. Добрунова, В. М. Мацюцький, А. О. Пастушенко. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2017. – 154 с.

20. Україна в Другій Світовій війні: погляд з ХХІ ст. Документи і матеріали. У 2-х ч.- Ч.1 / В.А. Смолій (голова колегії). – Київ : Наукова думка, 2020. – 754 с.

Інформаційні ресурси

21. Сайт персональних навчальних систем ХНЕУ ім. С. Кузнеця за дисципліною «Соціальна та економічна історія України»<https://pns.hneu.edu.ua/course/view.php?id=3549>.